

- 1) Typy uczelni; uczelnia jako podmiot administracji publicznej
- 2) Organy uczelni publicznej; wybór i odwołanie rektora uczelni publicznej
- 3) Tworzenie i likwidacja uczelni
- 4) Nadzór nad uczelniami

**Misją systemu szkolnictwa wyższego i nauki** jest prowadzenie najwyższej jakości kształcenia oraz działalności naukowej, kształtowanie postaw obywatelskich, a także uczestnictwo w rozwoju społecznym oraz tworzeniu gospodarki opartej na innowacjach.

**Podstawą systemu szkolnictwa wyższego i nauki** jest wolność nauczania, twórczości artystycznej, badań naukowych i ogłaszania ich wyników oraz autonomia uczelni.

**Uczelnia** posiada osobowość prawną i jest autonomiczna na zasadach określonych w ustawie.

### *Typy uczelni; uczelnia jako podmiot administracji publicznej*

**Typy uczelni.** Uczelnia jest:

- uczelnią publiczną, jeżeli jest utworzona przez organ państwa;
- uczelnią niepubliczną, jeżeli jest utworzona przez osobę fizyczną albo osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego albo państwowa albo samorządowa osoba prawna.

### **Nazwy uczelni**

- akademia - nazwa uczelni akademickiej;
- politechnika - nazwa uczelni akademickiej posiadającej kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej 2 dyscyplinach w zakresie nauk inżynierskich i technicznych;
- uniwersytet - nazwa uczelni akademickiej posiadającej kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej 6 dyscyplinach naukowych lub artystycznych, zwanych dalej "dyscyplinami", zawierających się w co najmniej 3 dziedzinach nauki lub sztuki, zwanych dalej "dziedzinami".

---

Pracownicy uczelni, doktoranci i studenci stanowią **wspólnotę uczelni**. Członkowi wspólnoty uczelni przysługuje czynne prawo wyborcze w uczelni.

Organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach.

### *Organy uczelni publicznej; wybór i odwołanie rektora uczelni publicznej*

#### **Organy uczelni publicznej:**

- 1) **rada uczelni** – zadania dot. opiniowania, wskazywania kandydatów na rektora;
- 2) **rektor** – zadania dot. reprezentacji i zarządzania uczelnią, nadawanie regulaminu organizacyjnego;
- 3) **senat** – zadania dot. uchwalania aktów normatywnych i indywidualnych.

Statut uczelni może przewidywać również inne organy uczelni.

#### **Wybór rektora uczelni publicznej**

- rektora uczelni publicznej – wybiera kolegium elektorów;
- wybór rektora jest dokonywany bezwzględną większością głosów;
- o wynikach wyborów albo powołaniu rektora zawiadamia ministra w przypadku uczelni publicznej – przewodniczący kolegium elektorów;
- pierwszego rektora uczelni publicznej – powołuje minister na okres roku i nawiązuje z nim stosunek pracy oraz wyznacza termin na zorganizowanie i przeprowadzenie wyborów do senatu;
- osoba wybrana albo powołana do pełnienia funkcji rektora jest zatrudniana w uczelni jako podstawowym miejscu pracy w rozumieniu ustawy nie później niż z dniem rozpoczęcia kadencji;
- skład kolegium elektorów w uczelni publicznej oraz tryb wyboru jego członków określa statut, przy czym nie mniej niż 20% składu stanowią studenci i doktoranci;

- kadencja rektora uczelni publicznej trwa 4 lata i rozpoczyna się w dniu 1 września roku, w którym został wybrany;
- ta sama osoba może być rektorem uczelni publicznej nie więcej niż przez 2 następujące po sobie kadencje.

#### **Odwołanie rektora uczelni publicznej:**

- rektor uczelni publicznej może być odwołany przez kolegium elektorów większością co najmniej 3/4 głosów w obecności co najmniej 2/3 jego statutowego składu;
- wniosek o odwołanie rektora uczelni publicznej może być zgłoszony przez senat większością co najmniej 1/2 głosów statutowego składu albo przez radę uczelni;
- w przypadku stwierdzenia naruszenia przez rektora przepisów prawa, minister może wystąpić do kolegium elektorów albo podmiotu, który dokonał wyboru rektora, albo go powołał z wnioskiem o odwołanie rektora. Do czasu rozpatrzenia wniosku o odwołanie rektora minister może zawiesić go w pełnieniu funkcji;
- rektor zostaje zawieszony w pełnieniu funkcji z mocy prawa, w przypadku gdy toczy się przeciwko niemu postępowanie karne z oskarżenia publicznego o przestępstwo umyślne lub postępowanie o umyślne przestępstwo skarbowe.

---

### *Tworzenie i likwidacja uczelni*

#### **Utworzenie uczelni publicznej:**

- publiczną uczelnię akademicką tworzy się w drodze ustawy;
- minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w drodze rozporządzenia, tworzy publiczną uczelnię zawodową lub zmienia jej nazwę;
- uczelnia publiczna może być utworzona w wyniku połączenia uczelni publicznych, instytutów badawczych lub instytutów PAN;
- w rozporządzeniu w sprawie utworzenia publicznej uczelni zawodowej określa się:
  - a) nazwę uczelni,
  - b) siedzibę uczelni,
  - c) składniki mienia, w które będzie wyposażona uczelnia;
- pierwszy statut nadaje minister.

#### **Likwidacja uczelni publicznej:**

- minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w drodze rozporządzenia, likwiduje publiczną uczelnię zawodową;
- likwidacja uczelni publicznej polega na zadysponowaniu składnikami materialnymi i niematerialnymi jej majątku po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli, w szczególności pracowników, studentów i doktorantów, w celu zakończenia jej działalności;
- likwidację prowadzi likwidator powołany przez ministra;
- likwidatorowi przysługuje wynagrodzenie miesięczne ustalane przez ministra;
- w okresie likwidacji uczelnia używa nazwy z dodaniem oznaczenia "w likwidacji";
- likwidator ogłasza postawienie uczelni w stan likwidacji w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

---

### *Nadzór nad uczelniami*

W ramach nadzoru nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki minister sprawuje nadzór nad uczelniami w zakresie zgodności działania z przepisami prawa oraz prawidłowości wydatkowania środków publicznych.

Minister może żądać informacji i wyjaśnień od podmiotów, a także dokonywać kontroli ich działalności w zakresie określonym w tym przepisie.

Minister stwierdza nieważność:

- aktu wydanego przez organy uczelni i decyzji administracyjnej,
- aktu założyciela w sprawie nadania statutu - w przypadku stwierdzenia ich niezgodności z przepisami prawa;

- minister, w przypadku gdy uczelnia lub założyciel narusza przepisy prawa lub pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu - wzywa do zaprzestania tej działalności i usunięcia naruszenia, określając termin usunięcia naruszenia. W przypadku niezrealizowania wezwania, minister, w drodze decyzji administracyjnej, może zawiesić rekrutację na studia lub do szkoły doktorskiej na kolejny rok akademicki. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności;
- w przypadku stwierdzenia, że uczelnia prowadzi studia z naruszeniem określonych przepisów minister, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje uczelni zaprzestanie tej działalności;
- minister może nałożyć na uczelnię administracyjną karę pieniężną.

---

### *Warunki i tryb rekrutacji na studia; nabycie praw studenta; formy działania administracji znajdujące zastosowanie w postępowaniu rekrutacyjnym*

- przyjęcie na studia następuje przez:
  - 1) rekrutację,
  - 2) potwierdzenie efektów uczenia się,
  - 3) przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej;
- uczelnia ustala warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia. Uchwała senatu jest udostępniana nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, w którym ma się odbyć rekrutacja, a w przypadku utworzenia uczelni lub studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu – niezwłocznie;
- uczelnia uwzględnia możliwość przeprowadzania rekrutacji uzupełniającej dla osób, które ubiegały się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na danym kierunku studiów na rok akademicki, na który jest przeprowadzana rekrutacja, oraz których wynik egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów został podwyższony w wyniku weryfikacji sumy punktów egzaminu maturalnego;
- uczelnia może przeprowadzić dodatkowo egzaminy wstępne tylko w przypadku konieczności sprawdzenia uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podejmowania studiów niesprawdzanych w trybie egzaminu maturalnego, egzaminu zawodowego albo egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie;
- postępowanie w sprawie przyjęcia na studia może prowadzić komisja;
- przyjęcie na studia następuje w drodze **wpisu na listę studentów**;
- odmowa przyjęcia na studia następuje w drodze decyzji administracyjnej;
- wyniki postępowania w sprawie przyjęcia na studia są jawne.

---

### *Skreślenie z listy studentów (zasady, tryb, formy działania administracji)*

- studenta skreśla się z listy studentów w przypadku:
  - 1) niepodjęcia studiów,
  - 2) rezygnacji ze studiów,
  - 3) niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego,
  - 4) ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z uczelni;
- student może być skreślony z listy studentów w przypadku:
  - 1) stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach,
  - 2) stwierdzenia braku postępów w nauce,
  - 3) niez uzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie,
  - 4) niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów,
- skreślenie z listy studentów następuje w drodze decyzji administracyjnej.

---

### *Prawa i obowiązki studenta*

- osoba przyjęta na studia rozpoczyna studia i nabywa prawa studenta z chwilą złożenia ślubowania;
- student ma prawo do:
  - 1) przenoszenia i uznawania punktów ECTS,
  - 2) odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów,

- 3) usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach, urlopów od zajęć oraz urlopów od zajęć z możliwością przystąpienia do weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów,
  - 4) zmiany kierunku studiów,
  - 5) przeniesienia na studia stacjonarne albo niestacjonarne,
  - 6) przystąpienia do egzaminu komisyjnego przy udziale wskazanego przez niego obserwatora,
  - 7) powtarzania określonych zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce - na zasadach określonych w regulaminie studiów;
- student może ubiegać się o:
    - 1) stypendium socjalne - może otrzymać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej;
    - 2) stypendium dla osób niepełnosprawnych - może otrzymać student posiadający orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;
    - 3) zapomogę - może otrzymać student, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej;
    - 4) stypendium rektora - może otrzymać student, który uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym. Stypendium rektora przyznaje się nie więcej niż 10% studentów na określonym kierunku studiów;
    - 5) stypendium finansowane przez jednostkę samorządu terytorialnego;
    - 6) stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie finansowane przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną;
  - kredyt studencki - student, który nie ukończył 30. roku życia oraz którego przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku jest niższy lub równy określonej kwocie może otrzymać kredyt studencki;
  - studentowi przysługuje prawo do korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej;
  - student jest obowiązany w szczególności do:
    - 1) uczestniczenia w zajęciach zgodnie z regulaminem studiów,
    - 2) składania egzaminów, odbywania praktyk zawodowych i spełniania innych wymagań przewidzianych w programie studiów.

---

### *Samorząd studencki*

Studenci w uczelni tworzą samorząd studencki.

Samorząd studencki działa przez swoje organy, w tym: przewodniczącego; organ uchwałodawczy. Samorząd studencki jest wyłącznym reprezentantem ogółu studentów uczelni.

---

### *Statut uczelni*

#### **Statut uczelni:**

- określa zasady organizacji i funkcjonowania uczelni, w szczególności:
  - a) sposób powoływania i odwoływania organów uczelni, w tym podmioty uprawnione do wskazywania kandydatów na rektora, oraz sposób organizowania wyborów do organów uczelni,
  - b) skład rady uczelni oraz senatu,
  - c) zasady i tryb funkcjonowania rady uczelni, senatu i kolegium elektorów,
  - d) zasady sprawowania wewnętrznego nadzoru nad aktami wydawanymi przez organy uczelni,
  - e) typy jednostek organizacyjnych uczelni,
  - f) funkcje kierownicze w uczelni,
  - g) tryb nadawania regulaminu organizacyjnego,
- uchwała go senat bezwzględną większością głosów;
- typami jednostek organizacyjnych uczelni mogą być w szczególności wydziały, instytuty, katedry, zakłady, centra i kolegia.

---

### *Regulamin studiów*

- organizację studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów;
- regulamin studiów jest uchwalany co najmniej na 5 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego;
- regulamin studiów wymaga uzgodnienia z samorządem studenckim;

- jeżeli w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia regulaminu senat i samorząd studencki nie dojdą do porozumienia w sprawie jego treści, regulamin wchodzi w życie na mocy ponownej uchwały senatu podjętej większością co najmniej 2/3 głosów jego statutowego składu;
- regulamin studiów wchodzi w życie z początkiem roku akademickiego.
- przyjęcie w poczet studentów Uniwersytetu Wrocławskiego i nabycie praw studenta następuje z chwilą immatrykulacji i złożenia ślubowania przed Rektorem lub dziekanem;
- po immatrykulacji student otrzymuje legitymację studencką. Legitymacja potwierdza status studenta i podlega zwrotowi po zawieszeniu w prawach studenta, przerwaniu studiów, prawomocnym skreśleniu z listy studentów, ukończeniu studiów. Absolwent studiów pierwszego stopnia ma prawo posiadania legitymacji studenckiej do dnia 31 października roku ukończenia studiów, nie ma natomiast prawa ubiegania się o świadczenia z zakresu pomocy materialnej;
- przełożonym studentów, doktorantów i pracowników Uczelni jest Rektor, a na wydziale dziekan. W zakresie otrzymanych pełnomocnictw oraz upoważnień w imieniu Rektora działają prorektorzy oraz dziekani (prodziekani), w imieniu dziekana - prodziekani. Dziekan może przekazać niektóre uprawnienia w sprawach organizacji i przebiegu procesu uczenia się dyrektorowi (kierownikowi) jednostki dydaktycznej;
- reprezentantem roku lub grupy jest starosta roku lub grupy. Sposób wyboru starosty, jego uprawnienia i obowiązki określa regulamin samorządu studenckiego;

### **zaliczenia i egzaminy**

- liczba egzaminów przewidziana planem studiów nie może przekraczać w roku akademickim 8, a w czasie sesji 5;
- egzaminator może uzależnić dopuszczenie studenta do egzaminu od okazania Elektronicznej Legitymacji Studenckiej lub innego dokumentu oraz od tego, czy student zaliczył wszystkie elementy dydaktyczne modułu zajęć (zajęcia lub grupy zajęć) określone w programie studiów;
- prowadzący wykłady niekończące się egzaminem lub ćwiczenia zalicza je przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. W przypadkach niezawinionych student może się ubiegać o przedłużenie terminu uzyskania zaliczenia u dyrektora (kierownika) jednostki dydaktycznej;
- student, który przed wyznaczonym terminem egzaminu nie uzyskał zaliczenia zajęć warunkujących dopuszczenie do niego, traci ten termin. W sytuacjach wyjątkowych decyzję w sprawie przywrócenia prawa do egzaminu podejmuje dyrektor (kierownik) jednostki dydaktycznej;
- Student ma prawo ubiegać się o zaliczenie ćwiczeń we wcześniejszym terminie. O formie i terminie takiego zaliczenia decyduje prowadzący zajęcia, jeśli dziekan nie ustali inaczej;
- Student kwestionujący zasadność odmowy zaliczenia lub otrzymaną ocenę ma prawo odwołania się do dyrektora (kierownika) jednostki dydaktycznej w terminie 3 dni roboczych od dnia, w którym nastąpiła odmowa zaliczenia lub została wpisana kwestionowana ocena. Rozstrzygnięcie w sprawie jest ostateczne;
- warunkiem przystąpienia studenta do egzaminu jest zaliczenie wszystkich elementów dydaktycznych przedmiotu określonych w programie studiów, w tym w planie studiów, oraz uiszczenie za usługi edukacyjne odpowiednich opłat, jeśli są wymagane. Ocena uzyskana z egzaminu z naruszeniem jest nieważna. Uzyskana ocena jest wykreślana z dokumentacji przebiegu studiów.;

### **Postępowanie w sprawie usprawiedliwienia nieobecności na egzaminie w Uniwersytecie Wrocławskim (tryb, formy działania administracji)**

Nieobecność studenta na egzaminie w ustalonym terminie usprawiedliwia egzaminator lub dyrektor (kierownik) jednostki dydaktycznej, jeśli wniosek w tej sprawie wpłynął do egzaminatora lub dyrektora (kierownika) jednostki dydaktycznej w terminie 7 dni od dnia egzaminu lub w wyjątkowych przypadkach w terminie 7 dni od dnia ustania przyczyny nieobecności.

W przypadku **nieusprawiedliwienia** nieobecności na egzaminie student nie otrzymuje żadnej oceny i traci prawo do tego terminu.

W przypadku **usprawiedliwienia** nieobecności na egzaminie podstawowym lub poprawkowym student ma prawo do przywrócenia przez egzaminatora prawa do zdawania tego egzaminu w okresie sesji egzaminacyjnej. Datę egzaminu wyznacza egzaminator. Po zakończeniu sesji egzaminacyjnej (poprawkowej) egzaminy mogą w uzasadnionych przypadkach być przeprowadzone w ciągu 10 dni od daty jej zakończenia, za zgodą dziekana.

*Oprac. mgr Anna Maciąg*